



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a JUDr. Aleny Hocké v právní věci **žalobce: A.P.**, bytem... trvale bytem ve Spolkové republiky Německo, ... zastoupený JUDr. Pavlem Tomkem, advokátem se sídlem Karlovy Vary, Polská 4, proti **žalovanému: Krajský úřad Karlovarského kraje**, se sídlem Karlovy Vary, Závodní 353/88, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.12.2015, čj. 3621/DS/15-3,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9.12.2015, čj. 3621/DS/15-3, a rozhodnutí Městského úřadu Sokolov ze dne 19.10.2015, čj. OD-4172-3/53266/2015/LO, se z r u š u j í a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 21.364 Kč, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce JUDr. Pavla Tomka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9.12.2015, čj. 3621/DS/15-3 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo změněno rozhodnutí Městského úřadu Sokolov (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 19.10.2015, čj. 4172-3/53266/2015/LO (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost žalobce o vydání/výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem za řidičský průkaz

České republiky s odkazem na ustanovení § 109 odst. 1) ve spojení s ustanovením § 2 písm. hh) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o silničním provozu“*). Změnou bylo do výroku prvostupňového rozhodnutí vloženo ustanovení § 51 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „správní řád“*) a ve zbytku bylo odvolání žalobce zamítnuto. Žalovaný požadoval zrušení i prvostupňového rozhodnutí a přiznání mu práva na náhradu nákladů řízení.

II. Důvody žaloby

Žalobce se na základě žádosti o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem (Ruskou federací) domáhal výměny ruského řidičského průkazu za český řidičský průkaz. Prvostupňový správní orgán žádost zamítl s odůvodněním, že žadatel nesplňuje jednu z podmínek pro vydání řidičského průkazu, jíž je obvyklé bydliště na území České republiky, kde osoba pobývá z důvodu osobních vazeb, ve smyslu § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, tedy podmínky, která musí být současně splněna, a zákon neumožňuje pro vydání řidičského průkazu České republiky její prominutí, proto nemohlo být žádosti vyhověno.

Dle žalobce je nutné (i) napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost z nedostatku důvodů rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.; (ii) řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné a nezákonné rozhodnutí ve věci; (iii) správní orgán dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním; (iv) na základě těchto nesprávných a nedostatečných skutkových zjištění spočívá rozhodnutí na nesprávném právním posouzení.

Při podání žádosti o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem vycházel žalobce z ustanovení § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu a žádal o výměnu řidičského průkazu s tím, že se vrátil na území České republiky, kde pobývá na základě nájemní smlouvy na adrese ... (předložena v originále) a dokládal pracovní vazbu k České republice předložením pracovní smlouvy. Žalobce s odkazem na § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, kde je upraveno obvyklé bydliště na území České republiky, namítal, že je na vydání řidičského průkazu právní nárok.

V té souvislosti žalobce citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.4.2015, čj. 2 As 5/2015-30, kde se Nejvyšší správní soud vyjádřil k otázce pracovní vazby žadatele a uvedl: „*Stěžovatel má pravdu v tom, že správní orgán prvního stupně nevyzval stěžovatele alternativně k prokázání podnikatelské vazby. Nicméně nic nebránilo stěžovateli v odpovědi na výzvu správního orgánu prvního stupně reagovat tak, že by prokazoval právě podnikatelskou vazbu namísto osobních vazeb, nicméně v tomto případě by musel navrhnout důkazy k prokázání toho, že se na jím tvrzené místo obvyklého bydliště pravidelně vrací, což také nevyplývá z jeho potvrzení o přechodném pobytu, výpisu ze živnostenského rejstříku, osvědčení o registraci k dani ani z nájemní smlouvy nebo potvrzení o zajištění ubytování.*“

Dle žalobce je zákon postaven na zcela rovnocenném prokazování pracovních a/nebo osobních vazeb s tím, že v dané souvislosti musí jen prokazovat žadatel pravidelnost svého pobytu na území ČR. V daném případě je zřejmé, že žalobce dokládal, že má vazby primárně

k České republice a vrací se do Německa, resp. do Ruské federace. Bylo na správním orgánu, aby s poukazem na § 3 správního řádu zjistil řádně stav věci před vydáním rozhodnutí (obdobně viz rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje čj. 1354/DS/15-3 vycházející z rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29.4.2015, čj. 30 A 87/2014).

Žalobce dále odkázal na odůvodnění rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje čj. 2638/DS/15-3: „Správní orgán I. stupně má povinnost zjišťovat skutečnosti stran obvyklého zdržování se odvolatele na území státu udělujícího řidičské oprávnění a odpovídajícího za správnost a pravdivost údajů v řidičském průkazu ČR uváděných. Protože však došlo k procesnímu pochybení, když nebyl odvolatel správním orgánem I. stupně vyzván k prokázání osobních vazeb k území ČR, nezbylo než rozhodnout tak, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí. Odvolací správní orgán upustil od posuzování celého obsahu podaného odvolání, s nímž se vypořádá správní orgán I. stupně s ohledem na průběh řízení. Tímto odvolací správní orgán zavazuje správní orgán I. stupně, aby se obsahem podání dostatečným způsobem a zcela vypořádal.“

Dále žalobce odkázal na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci Alevizos C-392/05: *„Kritéria vymezení pojmu „obvyklé bydliště“ se totiž týkají jak pracovní a osobní vazby na určité místo, tak délky trvání této vazby, a musí být tedy zkoumána kumulativně. Za obvyklé bydliště musí být považováno místo, kde dotyčná osoba soustředila trvale své zájmy. V případě, kdy celkové posouzení pracovních a osobních vazeb nestačí k určení trvalého centra zájmů dotyčné osoby, je za tímto účelem třeba upřednostnit osobní vazby.“*

V posuzovaném případě doložil žalobce v originále pracovní smlouvu se zaměstnavatelem, ChARTs CZ s.r.o., se sídlem U Hellady 697/4, Praha 4, a s odkazem na § 3 správního řádu navrhoval, aby byl zaměstnavatel u paní K.G., jednatelky, dotázán na faktický výkon práce (uvedena adresa jednatelky společnosti a telefonní spojení). K naplnění podmínek obvyklého bydliště navrhoval žalobce výslech pronajimatelky, paní Ing. R., jež je hlášena k pobytu na téže adrese. Dále navrhoval, aby si prvostupňový správní orgán ověřil u Ministerstva vnitra, oddělení pobytu cizinců, že je žalobci povolen přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok, neboť žalobci zde bylo odmítnuto vydání takového potvrzení. Jeho potvrzení o pobytu postrádá údaj o délce povoleného pobytu. Toto navrhoval žalobce ve vazbě na § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu. Nic takového prvostupňový správní orgán ani žalovaný nečinily.

Žalobce nesouhlasil se žalovaným, že postavil svou obranu na nesprávném právním názoru, že k prokázání existence obvyklého bydliště na území České republiky postačí předložení povolení k přechodnému pobytu, předložení pracovní smlouvy na dobu neurčitou s výkonem práce v Praze, předložení nájemní smlouvy, čestná prohlášení apod., když navržení svědkové nemohou prokázat skutečnou domácnost žalobce a místo, kam se obvykle na území žalobce vrací. Namítal, že ze zákona o silničním provozu vyplývá, že osobní vazbou je rovněž nájemní poměr, k jehož skutečné existenci byl navržen výslech svědkyně Ing. R.M. (uvedena adresa), když tato svědkyně by byla schopna potvrdit faktický pobyt žalobce na území České republiky. Podle § 51 správního řádu lze užít k provedení důkazu všech důkazních prostředků, které jsou vhodné pro zjištění stavu věci, jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Vyjma ohledání a zcela nepřipadného znaleckého posudku byly navrženy

svědecké výpovědi k účelu pobytu a k faktickému pobytu žalobce na území České republiky. Nelze tedy souhlasit s názorem žalovaného, že by žalobce nenavrl pádný důkaz k existenci faktického bydliště/pobytu na území České republiky a jeho tvrzení byla lichá, irelevantní, tendenční apod. Toto svědčí naopak o neschopnosti vést se žalobcem kvalifikovanou polemiku a vypořádat se s jeho skutkovou a právní argumentací s poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Krajského soudu v Plzni.

Žalobce oponoval názoru žalovaného, že výpověď zaměstnavatele by nemohla pomoci v objasnění ve vztahu k existenci domácnosti na území České republiky. Žalovaný tak narážel na to, že výkon práce je v Praze, zatímco domácnost žalobce by měla být v Chodově. Žalobce na tom neshledával nic zvláštního a odmítal úvahy žalovaného o formálně evidovaném přechodném pobytu žalobce. Žalobce je zcela ve smyslu konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ve věci sp.zn. 6 As 47/2013) je oprávněn se volně pohybovat, kde chce. Je jeho právem být hlášen k pobytu v Chodově (hlášení k pobytu na určité adrese má jen formální a evidenční charakter) a přitom dojíždět do Prahy, kde je místo výkonu jeho práce. Paní G. by pak potvrdila, že u ní ve firmě žalobce opravdu pracuje, a tím pádem se zdržuje pravidelně na území České republiky, mj. za účelem výkonu práce. Tímto způsobem je dokládána nejen vazba pracovní, nýbrž i vazba osobní. Osobní vazba je pak vnímána jen v relaci na skutečný pobyt žalobce. Pasáž rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6.8.2015, čj. 9 As 252/2014-29, k tomu závazně uvádí: „Žadatel o řidičský průkaz může prokázat svůj bližší vztah k území členského státu pouze tím, že prokáže svůj skutečný pobyt na něm; k tomu nestačí předložení dokumentu, který mu formálně umožňuje pobyt na území členského státu nebo podnikání v takovém státě. Předložení potvrzení o povolení k přechodnému pobytu, nájemní smlouvy k místnosti a výpisu z živnostenského rejstříku proto samo o sobě nedokládá, že zde žadatel skutečně pobývá...“ Z uvedeného je zřejmé, že prokázání skutečného pobytu je naprosto dostačující jako požadavek osobní vazby.

Žalobce rovněž oponoval názoru žalovaného, že výslech Ing. R. nemůže prokázat obvyklé bydliště žalobce, a trval na tom, že je ve smyslu citovaného rozsudku Krajského soudu v Plzni sp.zn. 30 A 87/2014-59 povinností správního orgánu provést žadatelem navržené důkazy k prokázání obvyklého bydliště na území České republiky. Opačný postup zakládá nesprávný úřední postup a porušení práva žadatele na spravedlivý proces. Dále žalobce vytýkal žalovanému, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí nezohlednil další důkazy doložené žalobcem v rámci doplnění odvolání, a to výpis z bankovního účtu, z něhož je patrné, že zaplatil pronajímatelce dne 24.6.2015 dvakrát částku 2.500,- Kč, dále dne 23.7.2015 a dne 10.9.2015 částku 2.500,- Kč za pronájem bytu, jakož i tři kusy fotografií prokazujících žalobcovu přítomnost na adrese ..., stav schránky před jejím rozbitím a stav schránky v současné době. Žalobce v té souvislosti odkazoval na str. 8 citovaného rozsudku, kde bylo shledáno zásadní pochybení správního orgánu v tom, že neprovedl výslechy svědků, kteří podali správnímu orgánu čestná prohlášení o skutečném pobytu žadatele na území České republiky. Ve smyslu závazného stanoviska z odůvodnění rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje čj. 2638/DS/15-3 apeloval na prvostupňový správní orgán, aby se vypořádal s důkazními návrhy a rozhodl podle navrhovaných důkazů ve prospěch žadatele. Prvostupňový správní orgán upozorňoval, že jedná nezákonně, pokud stanoví lhůtu 5 dnů k doložení důkazů k prokázání obvyklého bydliště a stejnou lhůtu k seznámení s podklady rozhodnutí. Lhůta k seznámení s podklady rozhodnutí může následovat nejdříve po uplynutí

lhůty k odstranění nedostatků/doplnění dokladů. S žádnými z námitek žalobce se žalovaný řádně nevypořádal, naopak podpořil prvostupňový správní orgán, když potvrdil jeho nesprávný závěr, že obvyklé bydliště je nemožné prokázat způsobem navrhovaným žalobcem a navrhované důkazní prostředky jsou bezpředmětné.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Uvedl, že měl žalobce možnost prokázat osobní vazby k území České republiky. Žalovaný nepovažoval fotografii před poštovními schránkami obytného domu či „pracovní smlouvu“ s místem výkonu práce v Praze, o jejímž diskutabilním obsahu není třeba se zmiňovat, anebo smlouvu o pronájmu části bytu na dobu určitou jednoho roku s cenou nájemného Kč 2.500,- měsíčně, za indicie, které by ve svém souhrnu nade vše pochybnost prokázaly povinnost výměny řidičského průkazu na území České republiky, v podobě pobytu na dobu delší než 1 rok podle zákona o pobytu cizinců v podobě skutečné domácnosti a osobních vazeb, nemá-li žadatel na území pobyt trvalý. Žalobci se nepodařilo prokázat jím tvrzenou skutečnost zdržování se na adrese přechodného pobytu na území České republiky. Z díky § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu je zřejmé, že obvyklé bydliště se vždy vztahuje k osobním vazbám k území České republiky a nepostačuje prokázání vazeb pracovních. Z toho důvodu považoval žalovaný polemiky žalobce o rovnocenném prokazování pracovních a osobních vazeb za bezpředmětné.

Dle žalovaného se na projednávanou věc nevztahuje žalobcem zmiňované ustanovení § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu o povinné výměně řidičského průkazu. Dle předložené fotokopie řidičského průkazu je žalobce od roku 2011 držitelem ruského řidičského průkazu a je státním občanem Spolkové republiky Německo. Aby takový řidičský průkaz mohl být v České republice užít jako osvědčení o řidičském oprávnění při řízení motorového vozidla, musí splňovat mezinárodně stanovené požadavky. Tyto požadavky jsou obsaženy v Úmluvě o silničním provozu (Víděň 1968), vyhlášené pod č. 83/2013 Sb. m. s., nebo v Úmluvě o silničním provozu (Ženeva 1949), vyhlášené pod č. 82/2013 Sb. m. s. Povinnost výměny platného řidičského průkazu vydaného cizím státem se vztahuje na jeho držitele, který má na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok podle zákona o pobytu cizinců. Žalobce nikterak neprokázal, že má na území České republiky přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok.

Žalovaný vycházel z jemu známé skutečnosti z úřední činnosti, o takzvané turistice za řidičskými průkazy, jejímž důsledkem je obcházení represivních opatření členských států Evropské unie v oblasti odnímání řidičských oprávnění či řidičských průkazů. Vzhledem k tomu, že se tyto skutečnosti známé z úřední činnosti nedokazují, posoudil okolnosti podané žádosti jako jeden z mnoha bezpočtu případů podaných žádostí v rámci takzvané turistiky za řidičskými průkazy. Žalobcem předložené důkazní prostředky nevyvrátily více než důvodnou pochybnost o žalobcově povinnosti výměny řidičského průkazu vydaného Ruskou federací právě na území České republiky. Tento fakt posoudil žalovaný jako existenci skutkové povahy, která neumožňuje žádosti vyhovět. Oponentura žalobce ve smyslu nezákonných postupů správních orgánů ve srovnání se skutečností mít obvyklé bydliště na území České republiky a s vydáním řidičského průkazu České republiky, je z pohledu garance údajů uváděných v řidičském průkazu České republiky a odpovědnosti za vydání řidičského

průkazu České republiky účelová. Podle čl. 7 bod 1. Směrnice Rady 91/439/EPIS o řidičských průkazech, řidičské průkazy mohou být vydány pouze žadatelům ... b) kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu, který řidičský průkaz vydal, nebo kteří mohou doložit, že už tam alespoň šest měsíců studují. Důkazní prostředky (vycházející ze skutečné domácnosti fyzické osoby) vyvracející více než důvodné pochybnosti o obvyklém zdržování se žalobce na území České republiky předloženy nebyly.

Dle žalovaného v průběhu řízení nedošlo ke krácení práv žalobce a bylo vůči němu postupováno v souladu se zákonem. Námitky uváděné žalobcem považoval žalovaný za vyvrácené, bezpředmětné a neopodstatněné. Dle názoru žalovaného nelze ze skutečností uváděných žalobcem v žalobě prokázat či dovodit nezákonnost napadeného rozhodnutí či takové vady řízení, které by odůvodňovaly zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

IV. Replika žalobce

Žalobce se neztotožnil se skutkovým a právním hodnocením případu žalovaným. Namítal, že posouzení jeho žádosti zcela jistě spadá pod aplikaci § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu. Posouzení věci žalovaným je naprosto kontradiktorní, neboť na jednu stranu hovoří o nemožnosti aplikace tohoto ustanovení zákona, na druhou stranu uvádí, že podmínky tohoto ustanovení zákona nebyly naplněny, proto není možné žádosti vyhovět. Dle žalobce se jeho případ odlišuje od běžných žádostí o udělení řidičského oprávnění a vydání řidičského průkazu. Žalobce se ohradil proti tendenci žalovaného zevšeobecňovat věci a nesprávně poukazovat na řidičákovou turistiku, neboť každý případ je individuální, tento pak obzvlášť. Zopakoval, že žádal o výměnu řidičského průkazu s tím, že se vrátil na území České republiky. Nyní pobývá na základě nájemní smlouvy na adrese ... a doložil pracovní vazbu k České republice předložením originálu pracovní smlouvy. K prokázání faktického pobytu navrhoval řadu svědků. Návrhu nebylo vyhověno. Žalovaný pak může těžko argumentovat, že se žalobci nepodařilo dokázat faktický pobyt. Opět si žalovaný protirečí. Žalobce pouze reagoval na výzvy prvostupňového správního orgánu. Žalovaný pak věci převrátil, přičemž si protirečí v argumentaci v odůvodnění napadeného rozhodnutí (věc staví do roviny nesprávného právního posouzení ze strany žalobce) a ve vyjádření k žalobě (věc staví do roviny skutkového posouzení). Dle žalobce je na výměnu řidičského průkazu právní nárok.

Žalobce zopakoval, že nesdílí názor žalovaného, že by pracovní vazba byla pro naplnění definice obvyklého bydliště nepodstatná a znovu citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.4.2015, čj. 2 As 5/2015-30 s tím, že je zákon postaven na rovnocenném prokazování pracovních a/nebo osobních vazeb s tím, že v dané souvislosti musí žadatel prokazovat jen pravidelnost svého pobytu na území České republiky. Žalobce dokládal, že má vazby primárně k České republice a vrací se do Německa, resp. Ruské federace. Bylo na správním orgánu, aby s poukazem na § 3 správního řádu zjistil řádně stav věci před vydáním rozhodnutí (obdobně viz rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje čj. 1354/DS/15-3 vycházející z rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29.4.2015, sp.zn. 30 A 87/2014).

Žalobce znovu jako v žalobě citoval z odůvodnění rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje čj. 2638/DS/15-3 a z rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci

Alevizos C-392/05. Zopakoval, jaké důkazy předložil a jaké důkazní návrhy navrhoval provést, tj. výslech jednatelky svého zaměstnavatele, výslech pronajímatelky bytu a aby si správní orgán ověřil u Ministerstva vnitra, oddělení pobytu cizinců, že má přechodný pobyt povolen na dobu delší než 1 rok, neboť takové potvrzení mu nebylo k jeho žádosti vydáno a jeho potvrzení o pobytu postrádá údaj o délce povoleného pobytu. V rámci dobré správy je povinností každého správního orgánu spolupracovat s jiným správním orgánem a žádaný důkaz si opatřit sám, pakliže není v silách žadatele takový důkazní prostředek opatřit. Toto žalobce navrhoval ve vazbě na § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu. Nic takového správní orgány neučinily.

Žalobce uvedl, že jako euroobčan nemá stanovenou povinnost žádat o dlouhodobý pobyt na území České republiky. Tato povinnost stíhá občany, kteří nemají státní občanství členského státu EU. Status euroobčana je u žalobce nesporný. Žalobce si po návratu do České republiky zažádal o vydání potvrzení o přechodném pobytu, které osvědčuje pouze jeho úmysl pobývat na území České republiky po dobu delší 3 měsíců. Taková listina je pak pouhým osvědčením o hlášeném přechodném pobytu. Ve smyslu § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu splnil žalobce svou povinnost podat žádost o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem (nečlenským státem EU) s tím, že jediná jeho povinnost byla doložit přechodný pobyt na dobu delší 1 roku. Z dikce zákona je tedy zřejmé, že stačilo doložit formální hledisko, a to listinu prokazující jeho přechodný pobyt na území České republiky po dobu delší 1 roku.

Žalobce nesouhlasil s žalovaným, že postavil svou obranu na nesprávném právním názoru, že k prokázání existence obvyklého bydliště na území České republiky postačí předložení povolení k přechodnému pobytu, předložení pracovní smlouvy na dobu neurčitou s výkonem práce v Praze, předložení nájemní smlouvy, čestná prohlášení apod., když navržení svědkové nemohou prokázat skutečnou domácnost žalobce a místo, kam se obvykle na území vrací. Dle žalobce ze zákona o silničním provozu vyplývá, že osobní vazbou je rovněž nájemní poměr, k jehož skutečné existenci byl navržen výslech svědkyně (zopakováno jméno, příjmení a adresa pronajímatelky), která by byla schopna potvrdit faktický pobyt žalobce na území České republiky. S odkazem na § 51 správního řádu žalobce namítal, že nelze souhlasit s žalovaným, že by nenavrhl pádný důkaz k existenci faktického bydliště/pobytu na území České republiky a jeho tvrzení by byla lichá, irelevantní, tendenční apod. Žalobce nesouhlasil s úvahami žalovaného o formálně evidovaném přechodném pobytu žalobce a argumentoval např. rozsudkem Nejvyššího správního soudu ve věci sp.zn. 6 As 47/2013, podle něhož je oprávněn se volně pohybovat, kde chce. Je jeho právem být hlášen k pobytu (hlášení k pobytu na určité adrese má jen formální a evidenční charakter) v Chodově a přitom dojíždět do Prahy, kde je místo výkonu jeho práce. Paní G. by pak potvrdila, že opravdu u ní ve firmě žadatel pracuje a tím pádem se zdržuje pravidelně na území České republiky, mj. za účelem výkonu práce. Tímto způsobem je dokládána nejen vazba pracovní, nýbrž i vazba osobní. Osobní vazba je pak vnímána jen v relaci na skutečný pobyt žalobce. Nájemní vztah je vnímán jako zřejmá osobní vazba. K tomu žalobce zopakoval citaci z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6.8.2015, čj. 9 As 252/2014-29. Dle žalobce je z uvedeného zřejmé, že prokázání skutečného pobytu je naprosto dostačující jako požadavek osobní vazby.

V. Vyjádření účastníků při jednání soudu

Při jednání soudu setrvali účastníci na svých dosavadních argumentacích.

VI. Posouzení věci krajským soudem

Z čeho soud vycházel

Při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud vycházel podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (*dále jen „s.ř.s.“*) ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, podle § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobou včas uplatněných žalobních bodů, neshledal při tom vady podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Žaloba je důvodná.

Právní hodnocení

Žalobce podal 22.6.2015 k prvostupňovému správnímu orgánu „Žádost o vydání řidičského průkazu“ [na tiskopise dle Přílohy 7 vzoru II.a, II.b vyhlášky č. 31/2001 Sb., o řidičských průkazech a o registru řidičů (*dále jen „vyhláška č. 31/2001 Sb.“*)]. V žádosti je uvedeno státní občanství „Spolková republika Německo“ a obvyklé bydliště „... V části úřední záznamy je uvedeno „Výměna RP ES“. K žádosti přiložil Čestné prohlášení ze dne 22.6.2015 o tom, že mu řidičské oprávnění nebylo v jiném členském státě pozastaveno nebo odejmuto, ani mu nebyl uložen zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, pokud neuplynula lhůta pro opětovné udělení řidičského oprávnění, a rovněž o tom, že není držitelem platného řidičského oprávnění uděleného jiným členským státem. Uvedeno je předchozí obvyklé bydliště od dosažení věku stanoveného v § 83 zákona o silničním provozu, pokud se nacházel mimo území České republiky, ...

Prostřednictvím svého zástupce byl žalobce prvostupňovým správním orgánem podle § 45 odst. 2 správního řádu vyzván, aby odstranil nedostatky žádosti tím, že doloží dokumenty ve smyslu § 109 odst. 7 písm. b) zákona o silničním provozu, tj. adresu obvyklého bydliště žadatele na území České republiky nebo místo studia. Žalobce proto žádost doplnil dne 7.7.2015 a ve vyjádření uvedl, že při podání žádosti o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem vycházel z § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu a žádá o výměru řidičského průkazu skupiny B a C s tím, že se vrátil do České republiky a nyní pobývá na základě nájemní smlouvy na adrese ... (předložena kopie nájemní smlouvy). Uvedl, že samotná nájemní smlouva faktický pobyt nedokládá, jen potvrzuje možnost ubytování. Nájemní smlouva je na dobu určitou jednoho roku s možností dalšího prodloužení po uplynutí jednoho roku. Z uvedeného vyplývá povolení k přechodnému pobytu na dobu delší jednoho roku. Žalobce dále předložil pracovní smlouvu se zaměstnavatelem ChARTs CZ s.r.o., se sídlem U Hellady 697/4, Praha 4, a navrhoval, aby byla jednatelka této společnosti (uvedeno jméno, příjmení, adresa a telefonní číslo) dotázána na faktický výkon práce, navrhoval její výslech. Uvedl, že ve smyslu § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu po něm nemůže být požadováno, aby na území České republiky pobýval k současnému dni více než 185 dnů v roce, když do 3 měsíců ode dne návratu do České republiky, kdy mu byl povolen přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok, žádá o výměnu řidičského průkazu. K ověření faktického

pobytu žalobce na uvedené adrese navrhoval výslech pronajímatelky (uvedeno jméno a příjmení). Navrhoval, aby si prvostupňový správní orgán ověřil u příslušného orgánu Ministerstva vnitra, oddělení pobytu cizinců, že je mu povolen přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok, neboť Ministerstvo vnitra odmítlo žalobci vydat takové potvrzení. Jeho potvrzení o pobytu postrádá údaj o délce povoleného pobytu.

Mezi účastníky není sporu o tom, že žalobce je státním občanem Spolkové republiky Německo. Žalobce ve správním řízení předložil řidičský průkaz vydaný Ruskou federací pod č. 78 05 952564 dne 09.09.2011 s platností do 09.09.2021, vyznačena je skupina B, C, pod pořadovým číslem 14. je uvedeno, „...“ (kopie je založena ve správním spise) a žádal o jeho výměnu za řidičský průkaz vydaný Českou republikou.

Výměna řidičského průkazu členského státu a řidičského průkazu vydaného cizím státem je upravena v § 116 zákona o silničním provozu.

Výměna řidičského průkazu členského státu je upravena v odst. 1 a 2 tohoto ustanovení. V odst. 1 je stanoveno: *„Držitel platného řidičského průkazu členského státu, který má na území České republiky obvyklé bydliště, může požádat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o vydání řidičského průkazu výměnou za řidičský průkaz členského státu. Má-li obecní úřad obce s rozšířenou působností pochybnost o platnosti řidičského průkazu členského státu nebo o pravdivosti údajů uvedených v čestném prohlášení podle § 109 odst. 8 písm. h), ověří si u příslušného úřadu členského státu, který řidičský průkaz členského státu vydal, platnost tohoto řidičského průkazu a zda žadateli nebylo řidičské oprávnění pozastaveno nebo odejmuto.“* Toto ustanovení upravuje právo nikoli povinnost držitele řidičského průkazu vydaného členským státem k jeho výměně. Zákon přitom nerozlišuje, je-li držitelem řidičského průkazu členského státu státní občan České republiky, občan jiného členského státu či jiný cizinec. V odst. 2 tohoto ustanovení je obdobně upravena výměna řidičského průkazu členského státu náhradou za řidičský průkaz ztracený, odcizený, zničený nebo poškozený.

Jiná je právní úprava v případě, že je žádáno o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem, tj. státem, který není členským státem. Podle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu: *„Držitel platného řidičského průkazu vydaného cizím státem, který má na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, je povinen požádat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o vydání řidičského průkazu výměnou za řidičský průkaz vydaný cizím státem, a to do 3 měsíců ode dne návratu do České republiky, jde-li o občana České republiky, nebo ode dne, kdy mu byl povolen trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok, jde-li o cizince. Má-li obecní úřad obce s rozšířenou působností pochybnost o platnosti řidičského průkazu vydaného cizím státem, ověří si jeho platnost na zastupitelském úřadu státu, který tento řidičský průkaz vydal.“*

Z uvedeného ustanovení vyplývá naopak povinnost pro cizince, a to bez ohledu na státní příslušnost, který má na území České republiky trvalý pobyt či přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o*

pobyty cizinců“) a hodlá v rámci svého pobytového statutu řídit v České republice motorové vozidlo, aby za situace, že je držitelem platného řidičského průkazu vydaného cizím státem (tedy státem, který není členským státem), požádal příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o vydání řidičského průkazu České republiky výměnou za řidičský průkaz vydaný cizím státem. Toto ustanovení se vztahuje pouze na řidičské průkazy vydané cizím státem ve smyslu § 104 odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu, podle něhož: „*Řidičské oprávnění na území České republiky osvědčuje řidičský průkaz vydaný cizím státem podle Úmluvy o silničním provozu (Víděň 1968) a Úmluvy o silničním provozu (Ženeva 1949) (dále jen „řidičský průkaz vydaný cizím státem“).*“ Podání žádosti o výměnu řidičského průkazu je v tomto případě povinné, což je zásadní rozdíl oproti odstavcům 1 a 2 tohoto ustanovení. V uvedeném ustanovení zákonodárce nepoužil pojem obvyklé bydliště, jako je tomu v případě žádosti podle odstavce 1 tohoto ustanovení, ale vyžaduje právně formalizovaný pobyt cizince, který žádá o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem podle tohoto ustanovení. „*Podle § 118 odst. 2 neopravňuje řidičský průkaz vydaný cizím státem, jehož držitel má na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dlouhodobé vízum na dobu delší než 1 rok, k řízení motorového vozidla na území České republiky, jestliže tento držitel nepožádal o výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem za řidičský průkaz podle § 116 odst. 3. To však neznamená zánik řidičského oprávnění, ale toliko možnosti jeho existenci prokazovat relevantním způsobem, tedy platným řidičským průkazem ve smyslu § 6 odst. 7 písm. a) a odst. 8, a to v zásadě až do doby vydání řidičského průkazu České republiky. Uplynutí uvedené tříměsíční lhůty současně nemá za následek zánik práva na jeho výměnu za řidičský průkaz České republiky, pokud řidičské oprávnění, jež tento cizozemský řidičský průkaz dříve osvědčoval, mezitím nezaniklo [srov. též § 109 odst. 2 písm. e), § 109 odst. 8 písm. d) a § 110 odst. 5]*“ – viz ASPI, komentář k § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu, JUDr. Pavel Bušta, JUDr. Jan Kněžínek Ph.D.

Na základě uvedeného je třeba konstatovat, že je-li rozhodováno o žádosti cizince o výměnu řidičského průkazu podle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu, je obecní úřad obce s rozšířenou působností ve smyslu § 3 správního řádu povinen nejprve postavit najisto, že je žadatel cizincem, který má na území České republiky povolen přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok. V případě, že to žadatel v žádosti tvrdí a jemu dostupným způsobem příslušnou listinou dokládá, a správní orgán má přesto o správnosti jeho tvrzení a průkaznosti předkládané listiny pochybnosti, je ve smyslu § 50 odst. 2 správního řádu povinen tuto skutečnost v rámci opatření podkladů pro vydání rozhodnutí ověřit u příslušného správního orgánu, zde u Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, oddělení pobytu cizinců.

Je-li splněna podmínka povoleného přechodného pobytu na dobu delší než 1 rok podle zákona o pobytu cizinců, je nutno posoudit platnost žadatelem předloženého řidičského průkazu vydaného cizím státem. V případě posouzení formální platnosti řidičského průkazu vydaného Ruskou federací v roce 1995, který předložil žalobce, je nutno postupovat v souladu s § 7 odst. 1 vyhlášky č. 31/2001 Sb. podle Úmluvy o silničním provozu (Víděň 1968), a to podle přílohy č. 6 této Úmluvy nazvané „VNITROSTÁTNÍ ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ (ve znění do 28. března 2011). Obecní úřad obce s rozšířenou působností by byl oprávněn postupovat v širším rozsahu při posuzování platnosti předloženého řidičského průkazu, pokud by získal

pochybnosti o materiální stránce předloženého řidičského oprávnění, tedy např. pochybnosti o předložení jeho padělku, či předložení řidičského průkazu jiné osoby odlišné od žadatele.

V daném případě však prvostupňový správní orgán žádost žalobce zamítl s tím, že žalobce neprokázal, že má na území České republiky ve smyslu § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu obvyklé bydliště.

Žalovaný se se závěrem prvostupňového správního orgánu ztotožnil, výrok prvostupňového rozhodnutí změnil, když doplnil ustanovení § 51 odst. 3 správního řádu, podle něhož: *„Je-li v souladu s požadavky § 3 zjištěna skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne.“* Žalovaný odůvodnil napadené rozhodnutí tím, že: *„Odvolatel postavil svou obranu na nesprávném právním názoru, že k prokázání existence obvyklého bydliště na území ČR postačí předložení povolení k přechodnému pobytu, předložení pracovní smlouvy na dobu neurčitou s výkonem práce v Praze, předložení nájemní smlouvy jednoho pokoje v bytové jednotce na dobu určitou (od 22.6.2014 do 22.6.2016) na adrese..., čestná prohlášení a tvrzení odvolatele o trvání jeho přechodného pobytu na území ČR delším než 1 rok, tvrzení, že se do ČR vrátil a žádá o výměnu ŘP atd. Předložené podklady a listiny neprokazují osobní vazby k území ČR, vesměs jsou to toliko evidenční či formální podklady které by možná mohly svědčit za určitých okolností o vazbách „profesních“, nikoli však osobních. S navrženými výsledky svědků se správní orgán v odůvodnění odvoláním napadeném rozhodnutí plně vypořádal. Odvolací správní orgán proto k podanému odvolání přistupuje souhrnně v souvislostech s odvolatelovým nesprávným právním názorem.“* Zde je nutno dát za pravdu žalobci, že od počátku žádal o výměnu řidičského průkazu podle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu, avšak na základě výzev ze strany prvostupňového správního orgánu argumentoval obdobně jako v žalobě tím, že *„je zákon postaven na zcela rovnocenném prokazování pracovních a/nebo osobních vazeb s tím, že v dané souvislosti musí jen prokazovat žadatel pravidelnost svého pobytu na území ČR“* a příslušnou judikaturou. Při rozhodování o předmětné žádosti žalobce nemělo však být předmětem dokazování a ve smyslu § 3 správního řádu předmětem zjišťování stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, obvyklé bydliště žalobce na území České republiky ve smyslu § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, neboť taková podmínka není v § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena. Tuto skutečnost proto nebylo nutno v daném správním řízení žalobcem prokazovat (viz žalobcem navrhované důkazy) ani k prokázání jejího splnění žadatele vyzývat, jak to činil prvostupňový správní orgán. Ustanovení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu nemůže být v řízení o žádosti podle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu aplikováno.

Ustanovení § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu je vázáno na území České republiky. Zákonodárce zde vyjádřil požadavek, aby ten, kdo má na území České republiky povolen trvalý pobyt či přechodný pobyt na dobu delší 1 roku, byl držitelem řidičského průkazu vydaného Českou republikou. Proto ukládá příslušnému orgánu státní správy ve věcech provozu na pozemních komunikacích [§ 1 písm. e) zákona o silničním provozu], aby v případě cizince, který má v § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu udělené povolení k pobytu na území České republiky, ověřil platnost jeho řidičského průkazu vydaného cizím státem a tuto garantoval vydáním řidičského průkazu České republiky.

Povinností správních orgánů při rozhodování o předmětné žádosti žalobce bylo rozhodovat podle § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu. Pokud by došly k závěru, že je žadatel cizincem, který má povolen na území České republiky přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok podle zákona o pobytu cizinců, a k závěru, že jím předložený řidičský průkaz vydaný Ruskou federací je platný ve smyslu příslušné Úmluvy o silničním provozu, pak bylo jejich povinností řidičský průkaz České republiky žalobci vydat. Při splnění podmínek § 116 odst. 3 zákona o silničním provozu je na vydání řidičského průkazu České republiky právní nárok. Naopak je povinností cizince, který má na území České republiky povolen přechodný pobyt na dobu delší než 1 rok a je držitelem řidičského průkazu cizího státu, aby tento předložil příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností k posouzení jeho platnosti, pokud hodlá na území České republiky řídit dle svého řidičského oprávnění motorové vozidlo.

V té souvislosti je nutno na závěr uvést, že žalovaný zcela v rozporu s obsahem předmětné žádosti žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na „*skutečnosti známé správním orgánům z úřední činnosti „o takzvané turistice za řidičskými průkazy“ je na místě, aby správní orgán I. stupně důkladně prověřil, zda se odvolatel skutečně obvykle zdržuje na území ČR. Odvolateli se nepodařilo prokázat svá tvrzení, že se na území ČR skutečně obvykle zdržuje a že se sem pravidelně vrací a že zde má přechodný pobyt delší než 1 rok. Pochybnost hraničící s jistotou, že přechodný pobyt na území ČR je toliko v úřední evidenci hlášený, je dána skutečností, že osobní vazby k území ČR není schopen nikterak prokázat. Takové důkazní prostředky, které by ve svém souhrnu obvyklost bydliště na území ČR prokazovaly, ani nenavrhul.*“ Uvedené odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela nepřipadné a na rozhodování o předmětné žádosti žalobce nedopadající. I soudu jsou z úřední činnosti známy případy, kdy občané Spolkové republiky Německo žádali po té, kdy jim byl v zemi původu odebrán řidičský průkaz, o vydání řidičského průkazu České republiky, právě s odkazem na ustanovení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, s tím, že zde mají na adrese uvedené v žádosti obvyklé bydliště. V takovém případě je nutné postavit ve smyslu § 3 správního řádu najisto, že má žadatel na území České republiky obvyklé bydliště. Při tom lze podpůrně vycházet z judikatury krajských soudů, Nejvyššího správního soudu i Evropského soudního dvora k této otázce), jak to činí žalobce v žalobě. V takovém případě je nutno vyloučit, že nejde jen o obcházení zákona s tím, že má žadatel v úmyslu po té, kdy získá řidičský průkaz České republiky vycestovat zpět do země původu. Důkazní břemeno v takovém případě leží ve smyslu § 50 odst. 2 správního řádu na správním orgánu. O takový případ se však v dané právní věci nejednalo.

Závěr

Soud shledal napadené rozhodnutí nezákonným a žalobu důvodnou. Zrušil proto podle § 78 odst. 1 s.ř.s. napadené rozhodnutí pro nezákonnost a podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Správní orgán je podle § 78 odst. 5 s.ř.s. v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku.

VII. Náklady řízení

Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu soud přiznal podle § 60 odst. 1 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu a odměně advokáta stanovené podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen advokátní tarif). Zástupce žalobce, advokát, je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se podle § 57 odst. 2 s.ř.s. odměna za zastupování zvyšuje o DPH vypočtenou podle zákona č. 235/2004 Sb. za použití sazby platné v době rozhodnutí soudu, tj. 21 %.

Sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního činí podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 advokátního tarifu 3.100 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku 300 Kč. Odměna advokáta sestává ze 4 úkonů právní služby, a to za jeden úkon podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu (převzetí a příprava věci), dva úkony podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (podání žaloby a repliky) a jeden úkon podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu (účast na jednání soudu dne 30.5.2017), tj. včetně paušální částky celkem 13.600 Kč.

Advokátu náleží v rámci hotových výdajů podle § 13 odst. 1 advokátního tarifu náhrada cestovních výdajů k jednání soudu dne 30.5.2017. Náhrada cestovních výdajů advokáta vozidlem ŠKODA Rapid za 180 km z Karlových Varů do Plzně a zpět činí dle požadavku advokáta 977 Kč. Základní sazba dle § 1 písm. b) vyhlášky č. 440/2016 Sb. činí u osobních silničních motorových vozidel 3,90 Kč za 1 km jízdy; náhrada za 1 litr pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce a § 4 písm. a) vyhlášky č. 440/2016 Sb. u benzínu automobilového 95 oktanů činí 29,50 Kč; průměrná spotřeba na 100 km dle technického průkazu je 5,3 litrů/100 km (6,5 – 4,4 – 5,1). Náhrada za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu činí za cestu z Karlových Varů do Plzně a zpět 600 Kč (6 půlhodin po 100 Kč).

Odměna advokáta sestává z odměny za právní služby v částce 13.600 Kč, náhrady cestovních výdajů 977 Kč, náhrady za promeškaný čas 600 Kč, tj. 15.177 Kč a DPH z této částky 3.187,17 Kč, a činí celkem 18.364 Kč. K odměně advokáta bylo připočteno 3.000 Kč za zaplacený soudní poplatek podle položky 18 bod 2. písm. a) Sazebníku poplatků, přílohy zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Náklady řízení tak činí 21.364 Kč. K plnění byla podle § 64 s.ř.s. k § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. s ohledem na technické možnosti žalovaného správního orgánu stanovena třicetidenní lhůta, platební místo bylo podle § 64 s.ř.s. k § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. stanoveno k rukám advokáta žalobce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 30. května 2017

Za správnost: Kovářiková

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu